

บ้านนาดู

www.dangdang.com

จำนวนพิมพ์ ๔๕,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๗
ISBN 974-10-0164-9

ส่งมอบจริง
22 พ.ค. 28

บ้านนาคู

หนังสือส่งเสริมการอ่าน
ระดับประถมศึกษา

วินัย รอดจำย เรื่อง
ประเทศ สุขสถิตย์ ภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

**ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน**

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง บ้านนาคู สำหรับเด็กระดับประถมศึกษา ขึ้น
กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๒๗

(นายบรรจง ชูสกุลชาติ)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

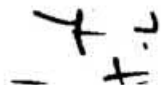
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือเรื่อง “บ้านนาบุญ” ระดับประถมศึกษา เล่มนี้ กระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้นายวินัย รอดจ่าย เป็นผู้เรียบเรียง และนายประเทศ สุขสถิตย์ เป็นผู้วาดภาพประกอบ หนังสือนี้เป็นผลงานเล่มหนึ่งในจำนวนหนังสือที่ได้จากการประชุมปฏิบัติการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งกรมวิชาการได้จัดขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กทั้งภาคราชการและเอกชนมาร่วมประชุมพิจารณากำหนดเค้าโครงเรื่อง กำหนดผู้เขียน พิจารณาออกแบบและวาดภาพประกอบ และตรวจแก้ไขขั้นสุดท้าย ดังรายชื่อคณะกรรมการฯ ท้ายเล่ม

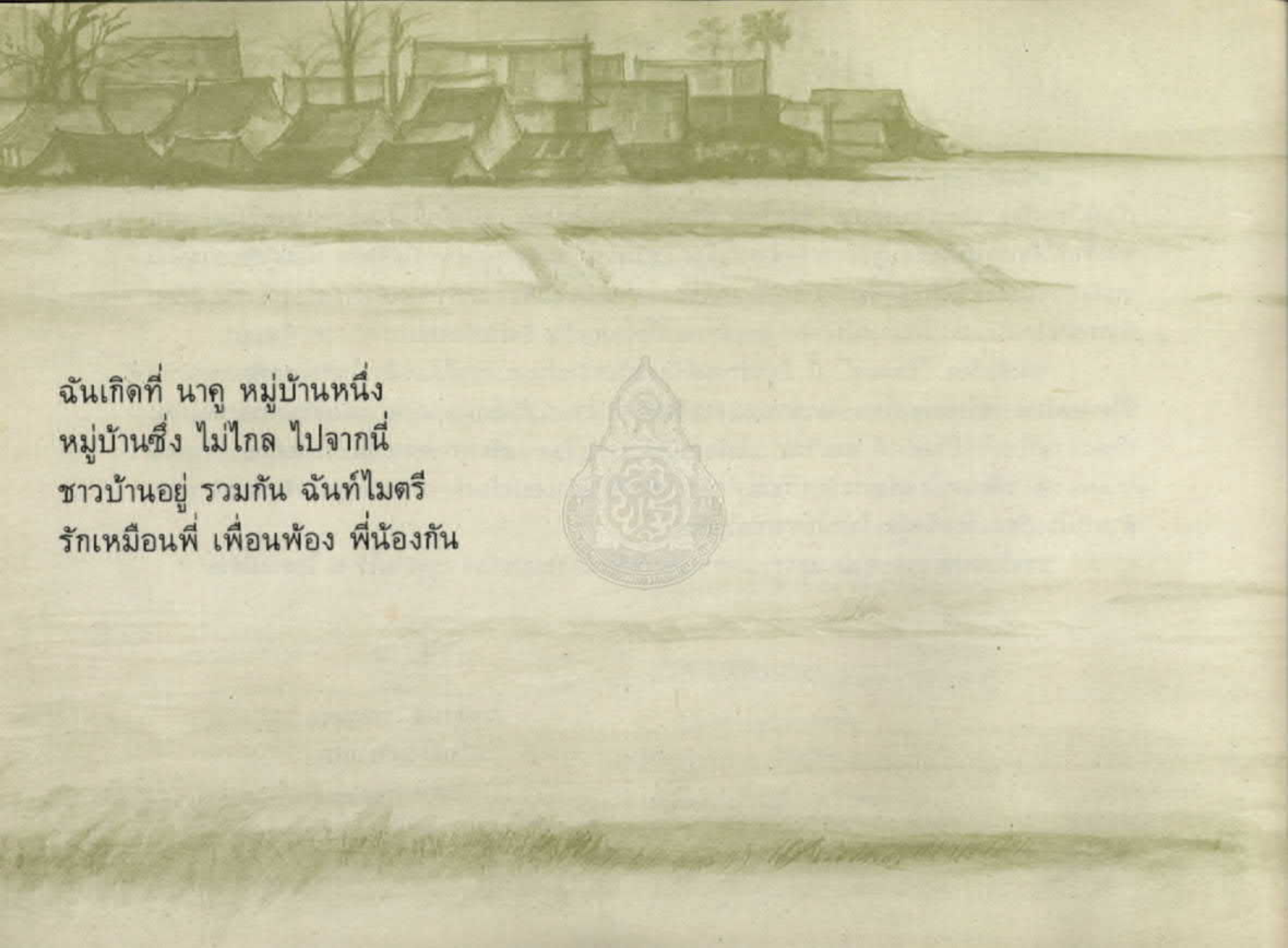
หนังสือเรื่อง “บ้านนาบุญ” นี้ มีจุดประสงค์ที่จะเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็ก ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทไทย และลักษณะการเขียนซึ่งใช้คำประพันธ์กลอนแปดช่วยส่งเสริมการอ่านในกลุ่มทักษะภาษาไทยได้เป็นอย่างดี กรมวิชาการจึงจัดพิมพ์เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา จำนวน ๔๕,๐๐๐ เล่ม เพื่อแจกโรงเรียนระดับประถมศึกษาทุกสังกัด แล้วมอบให้องค์การค้ำของคุรุสภาจัดพิมพ์จำหน่ายสำหรับโรงเรียนและหรือผู้สนใจในโอกาสต่อไปด้วย

กรมวิชาการขอขอบคุณคณะกรรมการฯ และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

(นายสุรเดช วิเศษสุรการ)

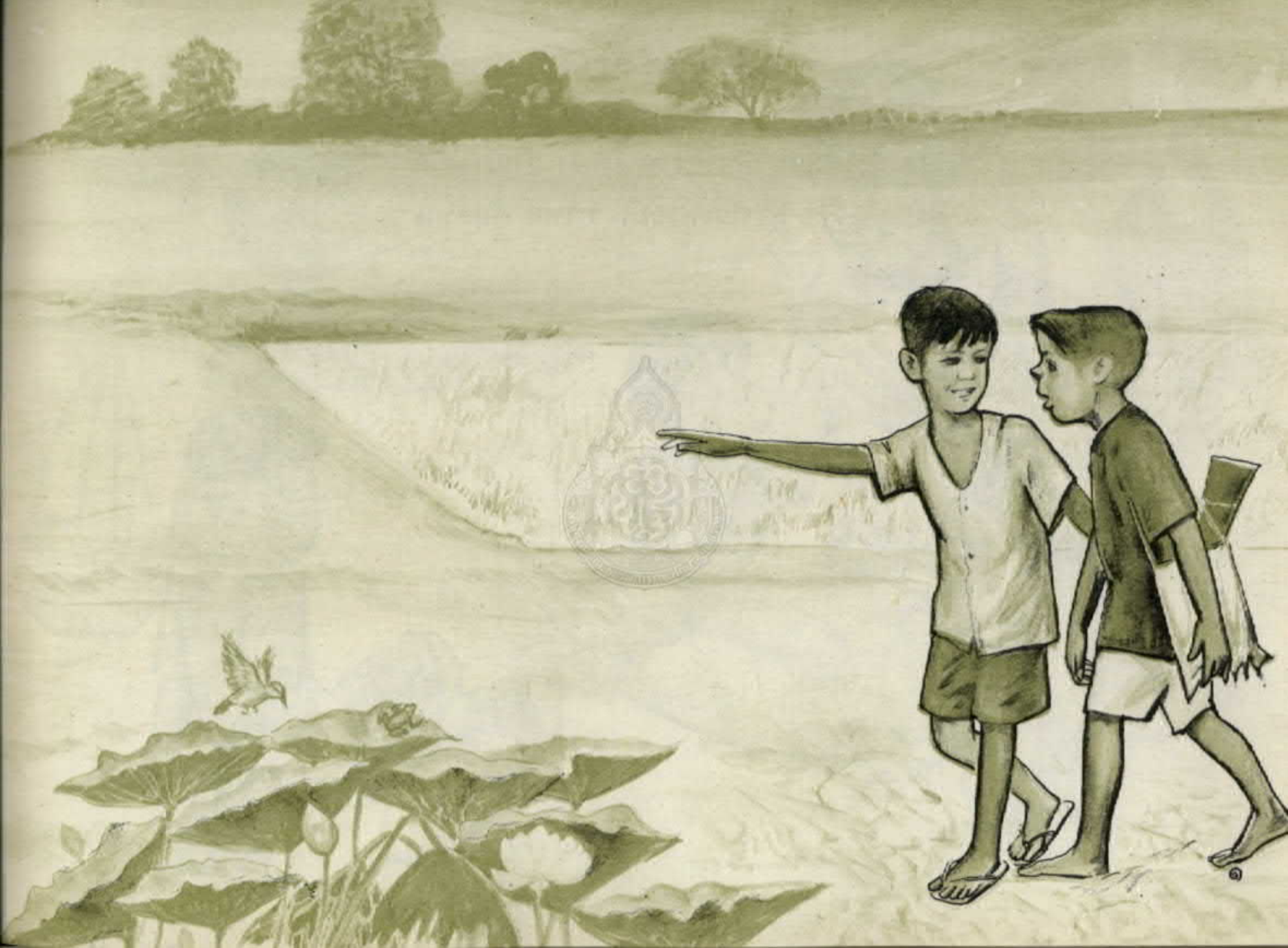
อธิบดีกรมวิชาการ

กันยายน ๒๕๒๗

ฉันเกิดที่ นาคุ หมู่บ้านหนึ่ง
หมู่บ้านซึ่ง ไม่ไกล ไปจากนี้
ชาวบ้านอยู่ รวมกัน จันท์ไมตรี
รักเหมือนพี่ เพื่อนพ้อง พี่น้องกัน

ย้อนอดีต สิบกว่าปี เท่าที่ผ่าน
น่าสงสาร ชาวนาคู ผู้ขยัน
ยีนพ่อเล่า ให้ฟัง เป็นบางวัน
ต้องบากบั่น ทรหด สู้อดทน

เมื่อก่อนนี้ มีคน ยากจนมาก
แสนลำบาก ทำนา หน้าหมองหม่น
พอมีกิน พอมีใช้ นับรายคน
ผลิตผล ข้าวไม่ดี ดังที่คิด

ข้าวสิบไร่ ได้สามเกวียน เพียรขยัน
สู้บากบั่น หนึ่งปี จึงมีสิทธิ์
แต่บางปี ฝนเจ้ากรรม ก็ทำพิษ
วิปริต แล้งฝน ที่หล่นมา

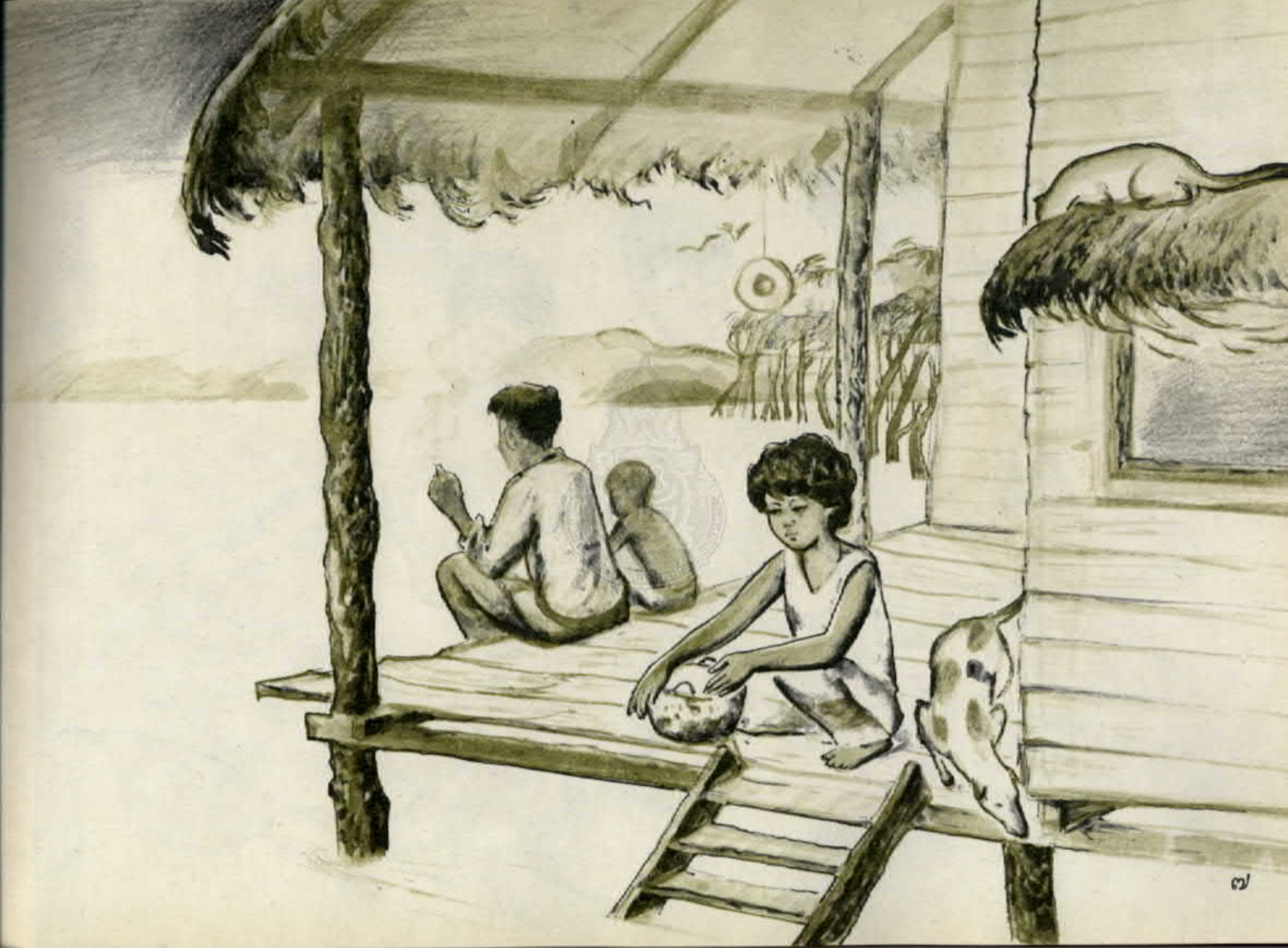
ข้าวในนา เหี่ยวเฉา ดูเหงาหงอย
ได้แต่คอย ฝนพรู ลงสู่หล้า
แห่นางแมว ขอฝน บนท้องฟ้า
ฝนเทมา หนักระรืน ยิ้มชื่นใจ

ไอ้ละหนอ ชานา นาสงสาร
ชลประทาน ที่ดี ไม่มีให้
คอยธรรมชาติ หมนเวียน แปรเปลี่ยนไป
จึงจะได้ เกียวข้าว ที่เฝ้าทำ

ถึงหน้าน้ำ น้ำหลาก จากป่าเหนือ
มาจนเจือ ข้าวในนา พาชุ่มฉ่ำ
แต่บางปี น้ำมากไป ให้ระกำ
ข้าวอยู่ต่ำ ได้น้ำหลาก กรากเขี้ยวมา

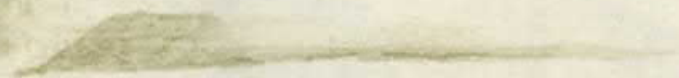

ลูกก็มาก ยากจน ข้นแค้นจิต
เฝ้าครุ่นคิด รันทด แสนหดหู่
ยามเจ็บป่วย เป็นไข้ ไร้คนดู
หมอก็อยู่ แสนไกล ที่ในเมือง

นาเลยลุ่ม เว้งว้าง อย่างที่เห็น
ความทุกข์เข็ญ ของชาวบ้าน นั้นถ้วนหน้า
เมื่อสิ้นข้าว เหมือนสิ้นหวัง หลังน้ำตา
ยิ่งอนาถ วาสนา ชาวนาคร

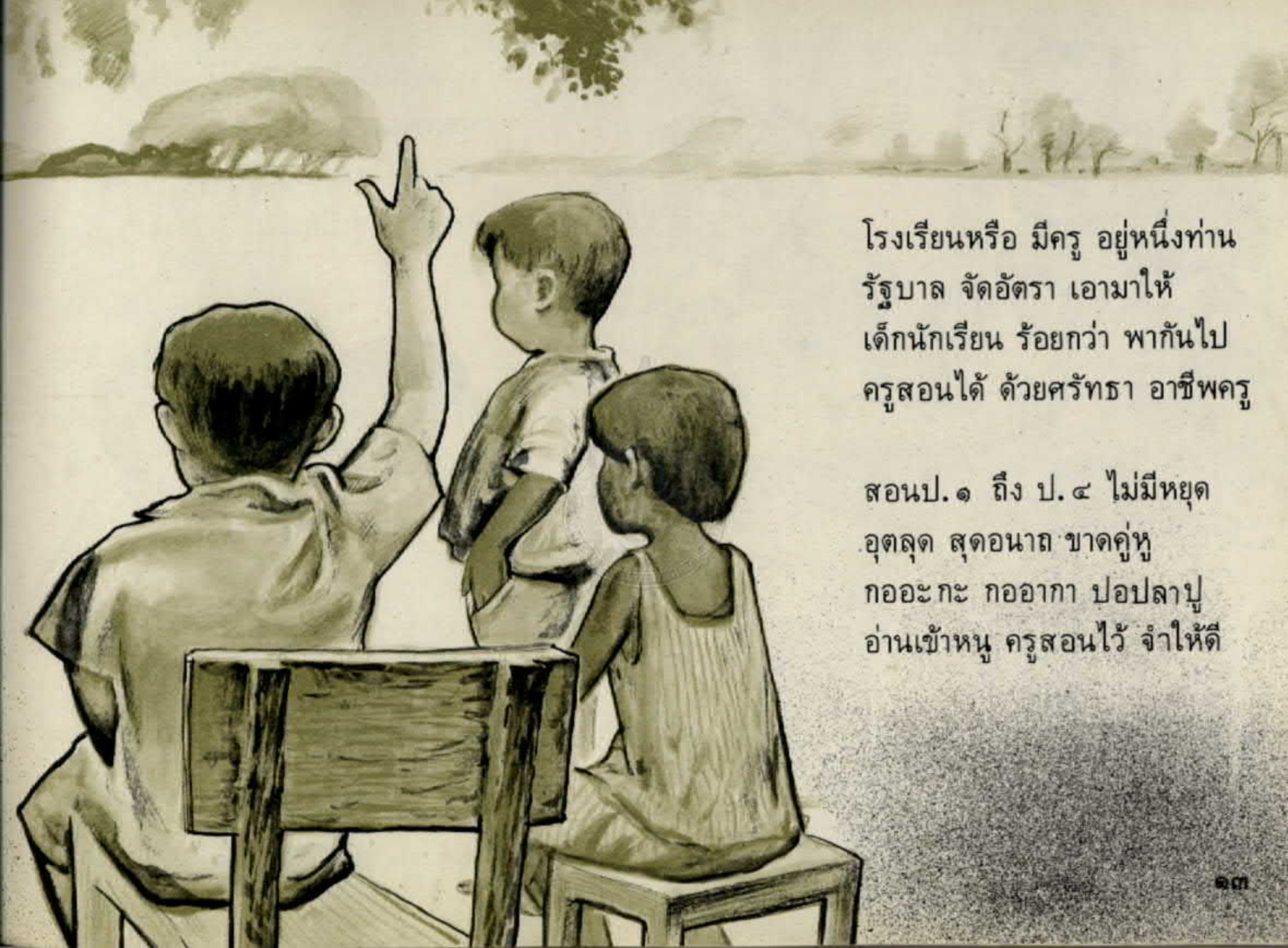
บางครอบครัว แต่งงาน กันใหม่ใหม่
 จนนตั้งครรภ์ ท้องใหญ่ จึงได้เรื่อง
 เด็กที่คลอด เคราะห์ร้าย ตายเนืองเนือง
 ผลสืบเนื่อง ขาดอาหาร ด้านโภชนา

แม่ลูกมาก โรคมาก ลำบากแท้
 ดูแล้วแถม เกินวัย ไซ้แสรังว่า
 มีหัวปี ท้ายปี รีตามมา
 จึงผอมผิด ธรรมดา กว่าใครใคร

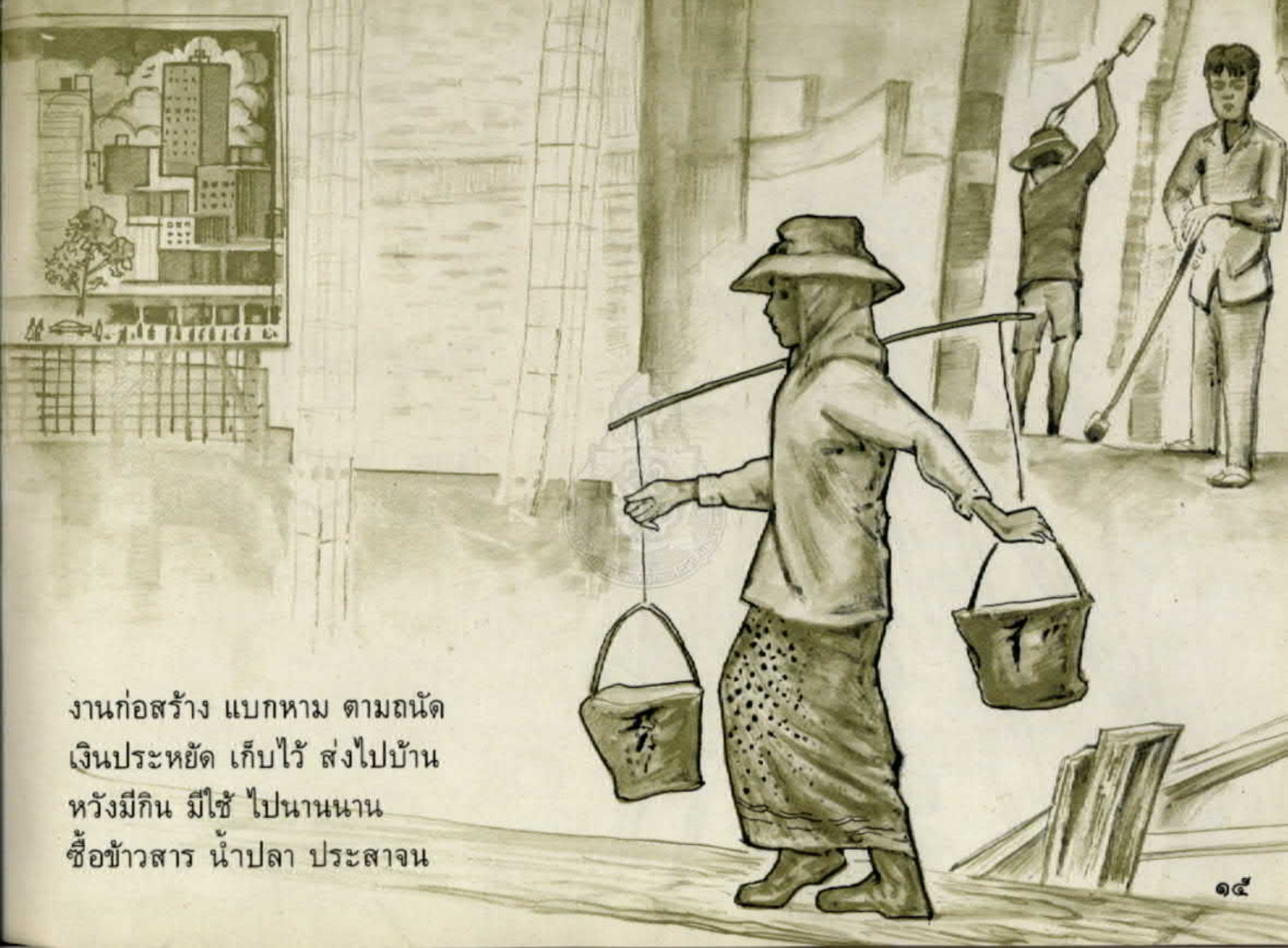

โรงเรียนหรือ มีครู อยู่หนึ่งท่าน
รัฐบาล จัดอัตรา เอามาให้
เด็กนักเรียน ร้อยกว่า พวกกันไป
ครูสอนได้ ด้วยศรัทธา อาชีพครู

สอนป.๑ ถึง ป.๔ ไม่มีหยุด
อุตุลุด สุดอนาถ ขาดคู่หู
ก้ออะกะ ก้ออาภา ป้อปลาปู
อ่านเข้าหนู ครูสอนไว้ จำให้ดี

บางครอบครัว ขึ้นอยู่ไป อดตายแน่
บอกพ่อแม่ แก่เฒ่า เฝ้าที่นี้
คอยเลี้ยงหลาน หึงชาย ไว้ให้ดี
ย้ายถิ่นที่ สู่มืองกรุง มุ่งหางาน

งานก่อสร้าง แบกหาม ตามถนัด
เงินประหยัด เก็บไว้ ส่งไปบ้าน
หวังมีกิน มีใช้ ไปนานนาน
ซื้อข้าวสาร น้ำปลา ประสาจน

นี่คือเมื่อ สิบกว่าปี เเท่าที่ผ่านมา
ทุกซ์ชาวบ้าน ชาวนาคู ดูหมองหม่น
รัฐบาล ร่วมพา ประชาชน
สร้างถนน ตัดผ่าน หมู่บ้านนี้

ชลประทาน ขุดคลอง น้ำล่องไหล
เทคโนโลยี ใหม่ใหม่ ได้ถึงนี้
ข้าวที่เคย คอยฝน ตอนต้นปี
ต่อแต่นี้ ไม่ต้องรอ อีกต่อไป

น้ำในคลอง เจ็บนอง เปี่ยมสองฝั่ง
เครื่องยนต์ตั้ง ดูดน้ำ ลำธารใส
ทำนาปี ละสองหน ผลกำไร
ข้าวที่ได้ มากกว่าเก่า สามเท่าตัว

บ้างปลูกพืช หมุนเวียน เปลี่ยนสลับ
ปลาจับ เล็กใหญ่ ได้กันทั่ว
เริ่มกินดี มีสุข ทุกครอบครัว
สุขร่ว เปิดใจ เลี้ยงขายกัน

๑๘

คนคีนถิ่น นาคู สู่ความหวัง
พร้อมพลัง แรงกาย ใจหมายมั่น
เมื่อข้าวดี น้ำดี มีสารพัน
ความสุขนั้น หาไม่ยาก หากทำงาน

คนหนุ่มสาว เดี่ยวนี้ ดีขึ้นมาก
ไม่ลำบาก เหมือนคนเก่า เท่าที่ผ่าน
ลูกมีน้อย สองสาม ตามต้องการ
รัฐบาล เอกชน ท่านสนใจ

มีวางแผน ครอบครัว ทัวหมู่บ้าน
ลูกหลานหลาน งามหมดจด อ้วนสดใส
สาธารณสุข มูลฐาน ด้านอนามัย
พัฒนาใน หมู่บ้าน แล้ววันนี้

น้ำดื่มกิน น้ำใช้ ไม่เหมือนก่อน
โอ่งมังกร เก็บน้ำฝน จนล้นปริ่ม
ส้วมราดน้ำ สร้างกัน นั้นอย่างดี
บางบ้านมี ยาของรัฐ เกสัชกรรม

โรงเรียนเริ่ม พัฒนา กว่าแต่ก่อน
ครูมาสอน เดี่ยวนี้ ไม่มีตำ
เจ็ดแปดคน คุณครู อยู่ประจำ
การสอนนำ วิธีใหม่ มาใช้กัน

มีปลูกข้าว เลี้ยงเป็ดไก่ ให้ศึกษา
หลักวิชา แนวปฏิบัติ จัดตามขั้น
สร้างเสริม ประสบการณ์ ตามวาระวัน
เด็กขยัน ครูเสริม เพิ่มปัญญา

แล้วนำเอา ความรู้ ที่ครูให้
กลับไปใช้ ที่บ้าน นั้นคุ้มค่า
โดยเฉพาะ อันตราย การใช้ยา (ปราบศัตรูพืช)
ที่ชาวนา ไม่เห็นโทษ ที่โหดร้าย

ทุกครั้งที่ พ่นยา น่าสมเพช
นี่คือเหตุ ตายผ่อนส่ง ตรงเป้าหมาย
ไม่มีผ้า หน้ากากกัน อันตราย
เป็นความตาย ที่คอยเชือด อย่างเลือดเย็น

ฉันบอกพ่อ โทษร้าย ในสารพิษ
คร่าชีวิต เราได้ ไม่ยากเข็ญ
ต้องระวัง เอาไว้ ใช้ให้เป็น
อย่ามองเห็น แต่ประโยชน์ โทษนั้นมี

นี่คือภาพ นาคู หมู่บ้านฉัน
ปัจจุบัน มีความสุข เกือบทุกที่
ส่วนรวมแล้ว ชาวนาคู กินอยู่ดี
ผดกับสิบ กว่าปี ที่แล้วมา

ฉันคิดและหวังว่า อนาคต
จะปรากฏ เกษตรกรรม ที่นำหน้า
ชาวนาคู ร่วมรัฐ พัฒนา
ด้านศึกษา ทดลอง เปลี่ยนของเดิม

ข้าวพันธุ์ใหม่ ให้ผลผลิต ผิดแต่ก่อน
ที่นาดอน หว่านไถ ได้ผลเพิ่ม
น่าน้ำตม แผนใหม่ ใช้ประเดิม
ก็จะเริ่ม ทำกัน วันพรุ่งนี้

สหกรณ์ นาคุ เชิดชูหน้า
การรวมกลุ่ม ชาวนา ตามหน้าที่
ยึดกฎเกณฑ์ ข้อปฏิบัติ จัดไว้ดี
สามัคคี มีน้ำใจ ให้แก่กัน

เมื่อหวานปุย รายล้อม พรั่งพร้อมหน้า
เจ้าของนา ร่วมแรง แข็งขยัน
สหกรณ์ จัดหา มาครบครัน
ค่าปุ๋ยนั้น แบ่งอัตรา นาที่มี

ข้าวประกัน ราคา มาตรฐาน
รัฐบาล กันกลโกง ด้านโรงสี
รับซื้อข้าว ชาวนา ราคาดี
ต่างเปรมปรีดี ทุกฝ่าย กำไรงาม

เครื่องทุนแรง ใหม่ใหม่ ใช้คุ้มค่า
พร้อมตีตรา ไทยแลนด์ แดนสยาม
คนไทยทำ คนไทยใช้ ในเขตคาม
ต่างมีความ คิดพัฒนา ชาวนาไทย

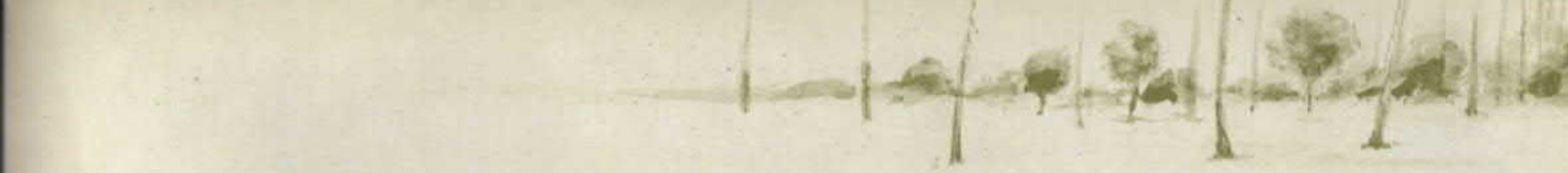

นักวิชาการ ด้านข้าว ก้าวหน้าล้ำ
คอยแนะนำ วิธีการ ด้านใหม่ใหม่
นาผสม ผลิตผล มองการณ์ไกล
ผลิตผล ต่อไร่ ได้สูงนัก

เรื่องของยา หม่าแมลง แผลงพิษร้าย
ที่ทำลาย ชีวิต ใช้ผิดหลัก
กลับใช้ยา น้อยลง ตรงท่ายัก
เพราะประจักษ์ พิษภัย ในตัวยา

ทั้งหมดคือ ความหวัง ผังใจฉัน
ไม่กี่วัน หวังไว้ ในวันหน้า
ความเป็นจริง คงปรากฏ งดงามตา
ที่ชาวนา หมู่บ้านฉัน นั้นเจริญ

หมู่บ้านเธอ หมู่บ้านฉัน ต่างกันไหม
บนผืนแผ่นดินไทย ไพรเขาเขิน
การพัฒนา ลำบาก ยากเหลือเกิน
ต้องเผชิญ ปัญหา สารพัน

ฉันว่าคน คือความหวัง พลังชาติ
ซึบบทบาท พัฒนา แต่ละชั้น
คุณภาพ คนดี มีมากครั้น
ทั่วไทยนั้น เจริญได้ ไม่ยากเลย

สวัสดิ์ เอนก เพื่อนรัก

ได้รับจดหมายของเพื่อนแล้ว ดีใจมากที่เพื่อนยังคิดถึงฉันอยู่ ๑ ปีแล้วนะนับตั้งแต่เรากลับจากชุมนุมยุวเกษตรกรที่จังหวัดชลบุรี เรายังไม่ได้พบกันอีกเลย จดหมายฉบับที่เพื่อนถามไปเกี่ยวกับเรื่องราวและชีวิตความเป็นอยู่ต่าง ๆ ของชาวบ้านนาคูที่ฉันเล่าให้ฟังเป็นกลอนในจดหมายฉบับก่อน ซึ่งมีคำพูดบางคำเพื่อนไม่คุ้นเคย เช่น ผลิผล ในที่นี้หมายถึงผลที่ได้จากการปลูกข้าว พ่อเล่าให้ฟังว่า สมัยก่อนข้าวที่ปลูก ๑ ไร่ เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วได้เพียง ๓๐ ถึงเท่านั้น เพราะอาศัยธรรมชาติในการเพาะปลูก ถ้าปีไหนเกิดวิปริต คือ มีสิ่งที่ไม่ปกติ เช่น ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ชาวบ้านเขาจะแห่หางแมว คือเอาแมวใส่กรงแล้วพากันไปตามหมู่บ้าน มีกลองยาวร่วมขบวนแห่ไปด้วย ร้องรำทำเพลงกันสนุกสนาน เพราะเชื่อกันว่าถ้าทำเช่นนี้แล้วฝนจะตก ฉันสังเกตว่าปีไหนถึงหน้าฝนแล้วฝนไม่ตก ชาวบ้านเขาเรียกกันว่าฝนแล้ง ก็จะแห่หางแมวกัน ไม่กี่วันฝนก็จะตกลงมา สำหรับคำว่าชลประทาน คือการทดน้ำและระบายน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูก สมัยก่อนระบบชลประทานยังไม่ดีพอ ถึงหน้าน้ำ น้ำจะหลากมา น้ำหลากก็คือน้ำที่ไหลมามากผิดปกติอย่างกะทันหัน ข้าวจะเสียหายเพราะถูกน้ำท่วมท้องทุ่งจะเจิ่งนองไปด้วยน้ำ มองดูแล้วเว้งว้าง คือมองเห็นน้ำเจิ่งไกลสุดลูกหูลูกตา ส่วนคำว่าเทคโนโลยี คือการนำวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ เช่น ใช้เครื่องสูบน้ำเข้านาไม่ต้องคอยให้ฝนตก เป็นต้น เอกชนในที่นี้หมายถึงหน่วยงานที่ไม่ใช่ของรัฐบาล พุดง่าย ๆ ก็คือไม่ได้รับเงินเดือนจากรัฐบาลแต่พร้อมที่จะช่วยเหลือสนับสนุนรัฐบาล สำหรับเรื่องของสาธารณสุขมูลฐาน หมายถึงการช่วยเหลือ การรักษาและการดูแลด้านสุขภาพ โดยเฉพาะในเรื่องของยา สอนให้รู้จักใช้ยาขององค์การเภสัชกรรมซึ่งเป็นยาสามัญประจำบ้าน รักษาอาการเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ ตามวันवार คือวันหนึ่ง ๆ ส่วนน่าน้ำตมนั้นเป็นการปลูกข้าวอีกแบบหนึ่งที่ไม่ใช่แบบไถหว่าน

และไม่ใช้แบบปักดำ คือชาวนาจะปล่อยน้ำหรือสูบน้ำเข้าในนาแล้วไถนา หรือไถนาก่อนปล่อยน้ำเข้านาก็ได้ ขึ้นอยู่กับสภาพของดิน จากนั้นจะหว่านข้าวที่เริ่มงอกซึ่งเพาะเตรียมไว้แล้ว เมื่อหว่านข้าวแล้ว จะสูบน้ำเข้านาให้น้ำขังอยู่ในนาข้าวสัก ๒ วัน แล้วปล่อยน้ำออก นาจะแห้งไม่มีน้ำ แต่ดินจะเปียกและชุ่มชื้น ข้าวก็จะขึ้นและเจริญเติบโต จากนั้นก็ค่อย ๆ สูบน้ำเข้านาเลี้ยงต้นข้าวเรื่อย ๆ วิธีนี้จะไม่เสียเวลาปักดำและต้นหญ้าจะตายหมด ไม่ต้องเสียเวลาถอน เพราะต้นหญ้าเมื่อแช่อยู่ในน้ำนาน ๆ จะตาย ข้าวก็จะได้ผลผลิตสูง ไร่หนึ่งได้ประมาณ ๙๐ ถึง ๑๐๐ ๆ กับนาดำ แต่ลงทุนน้อยกว่า ส่วนนาผสมผสานนั้นมีการเลี้ยงปลาในนาด้วย นอกจากนี้ยังมีการปลูกพืชหมุนเวียนสลับกับการทำนา ซึ่งทำให้ชาวนามีรายได้ตลอดปี สำหรับคำสุดท้าย คือคำว่าพัฒนานั้น หมายถึงการทำให้เจริญ เพื่อนคงสังเกตเห็นนะว่า การพัฒนาทุกอย่างฉันว่าขึ้นอยู่กับคนหรือพวกเรานี้เอง ถ้าพวกเราร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาประเทศ ประเทศชาติของเราก็จะเจริญก้าวหน้า ไม่แพ้ประเทศอื่น ๆ

สุดท้ายนี้ฉันหวังว่าเธอคงสุขสบายดี ถ้าปิดเรียนภาคสุดท้ายแล้ว เธออยากไปเที่ยวบ้านนาของฉันก็เขียนจดหมายบอกไปก่อนนะ ฉันยินดีอย่างมากที่เธอจะไปเที่ยว ไปดูสิว่าบ้านนาของฉันแตกต่างกับกรุงเทพฯอย่างไร เธออาจจะชอบหมู่บ้านของฉันเหมือนกับที่ฉันชอบก็เป็นได้

รักและคิดถึงเพื่อนเสมอ
ประสิทธิ์ สุกสีเหลือง

คณะผู้จัดทำ

๑. ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ ออยุธยา
๒. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ
๓. นางแมนมาส ขวลิต
๔. นางสาวสิรินทร์ ช่างโชติ
๕. นางสาวบุรณ คิงหมานันท์
๖. นางสาวธรรมบุญ ไรจนะบุรานนท์
๗. นายวิริยะ สิริสิงห
๘. นางพรจันทร์ จันทวิมล
๙. นายสันต์ เตชะกัมพูช
๑๐. นายวิโชค มุกตามณี
๑๑. นายประเทศ สุขสถิตย์
๑๒. นายวินัย รอดจ่าย
๑๓. นางนันทนา ประจวบเหมาะ
๑๔. นางพจนีย์ พลสิทธิ์
๑๕. นายเกริก ยืนพันธ์
๑๖. นายศรีสวัสดิ์ ศรีสรากร

๑๗. นายสมบัติ คิ้วชก
๑๘. นายวรวงศ์ วรชาติอุดมพงศ์
๑๙. นางสาวสุธีรา สาริตภัทร
๒๐. นางสาววย ไรจนสโรช
๒๑. นางสาวสุทธิลักษณ์ อัมพันธ์วงศ์
๒๒. นางสาวมุล รัตตากร
๒๓. นายสวัสดิ์ สุวรรณอักษร
๒๔. นายชัยวัฒน์ คุประตกุล
๒๕. นายครรชิต มัลลียงศ์
๒๖. นางธนาลัย ภัคติกุล
๒๗. นายประสพโชค นวพันธุ์พิพัฒน์
๒๘. นางสาวรัตน์ สิงหนาท
๒๙. นางสาวอุษณีย์ วัฒนพันธ์
๓๐. นางสาวจินตนา ไบกาชฎี
๓๑. นางจารุดี ผลไธการ
๓๒. นางสาวปริญญ์ ฤทธิ์เจริญ

คณะบรรณาธิการ

๑. นางแมนมาส ขวลิต
๒. นางสาวจินตนา ไบกาชฎี
๓. นางจารุดี ผลไธการ
๔. นางสาวปริญญ์ ฤทธิ์เจริญ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา

314—316 ปากซอยบ้านบาตร ถนนบำรุงเมือง เขตป้อมปราบกรุงเทพฯ 10100

นายปทุม ผิวนวน ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2527

